

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/39251

GK 80

Sayı : 72079556-610-216
Konu : Soru Önergesi (7/39251)

25.02.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 12.01.2021 tarihli ve 763464 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü TÜRKKAN tarafından (mülga) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına yöneltilen 7/39251 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Derya YANIK
Bakan

Ek: Cevap Metni (3 sayfa)

Kocaeli Milletvekili Sayın **Lütfü TÜRKKAN**'a Ait 7/39251 Esas Numaralı Yazılı Soru
nergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımız tarafından erişilebilirlikle ilgili mevzuat düzenlemeleri, standartların geliştirilmesi, denetim faaliyetlerinin koordinasyonu, bilgi ve bilinç düzeyinin artırılmasına yönelik eğitim ve yayın faaliyetleri ile uygulamayı destekleyici proje ve çalışmalar yürütölmektedir.

Erişilebilirlikle ilgili 2005 yılından günümüze kadar yapılan düzenlemeler:

- **2005 yılında** yürürlöğe giren 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un geçici 2 nci ve 3 üncü maddelerinde kamu kullanımına açık bina, açık alan ve şehir içi toplu taşıma araçlarının (otobüs ve raylı sistemler) 8 yıl içinde erişilebilir olması zorunluluğu getirilmiştir.
- **2012 yılında** Engelliler Hakkında Kanun'un geçici 3 üncü maddesinde yapılan düzenleme ile erişilebilirliğin izlenmesi ve denetlenmesine yönelik hükümler düzenlenmiştir.
- **2013 yılında** Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliđi yayınlanmıştır. Denetleme için valilikler bünyesinde kurulan ve kamu kurumu görevlilerinin yanında engelli STK temsilcilerinin de bulunduğu komisyonlar oluşturulmuştur. Denetimler başlatılarak, belediyelerin ve kurumların harekete geçmelerini sağlanmıştır.
- **2013 yılında** Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Formları denetleme komisyonlarının kullanımı için yayımlanmıştır. 2020'de formlarda yapılan son revizyon yayınlamıştır. 11 formda 1828 soru ve 3 ek tablo yer almaktadır.
- **2012-2016** yılları arasında "Erişilebilirlik Destek Projeleri" ile illerde okul, hükümet konağı, hastane, kaldırım, durak, kavşak, park ve oyun alanlarında pilot uygulamalar yapılmıştır. Bakanlığımızca verilen bütçe ve teknik bilgi desteği ile gerçekleştirilen uygulamalarla yerel yönetimler düzeyinde erişilebilirlik yaygınlaştırılmıştır.
- **2018** yılında erişilebilirlik ile ilgili harcamalar için özel bir bütçe kodu açılarak kamu kurumlarınca kullanılmaya başlanması sağlanmıştır. Ayrıca, Bakanlığımızca tüm Bakanlıklara ve ilgili kurumlara her yıl bütçe hazırlık döneminde "Erişilebilirlik Ödeneđine Yer Verilmesi" konulu hatırlatma yazılarını gönderilmektedir.
- Bakanlığımızın Alo 183 çağrı hattında işaret dili desteği ile başvuru alınmakta ve bilgilendirme hizmeti sunulmaktadır.
- Erişilebilirlik alanında uygulamalara hız verilmesi, bu alanda fiziksel, dijital ve zihinsel dönüşümün sağlanması ve erişilebilirlik kültürünün oluşturulması için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip ERDOĐAN tarafından 2020 yılı "Erişilebilirlik Yılı" ilan edilmiştir. Tüm toplumsal kesimleri sürece dâhil etmek amacıyla 2020 Erişilebilirlik Yılında "Erişilebilirlik Ödülleri" verilmesine karar verilmiştir. Erişilebilirlik Ödülleri ile alanda çalışmalar yapan kamu kurum ve kuruluşları, özel kuruluşlar ile gerçek kişilerin; engellilerin sosyal ve ekonomik hayata katılımına ve kamu hizmetlerinden yararlanmalarına katkı sağlayan proje, uygulama ve hizmetlerini kamuoyuna duyurmak; erişilebilirlik alanında çalışmaların artırılmasını teşvik etmek amaçlanmıştır. Oldukça geniş bir hizmet alanına sahip erişilebilirlik konusunda kapsayıcı bir planlama yaparak, ödüllerin başvuruları erişilebilirliği her boyutu ile ele alan 9

kategoride alınmıştır. Jüri değerlendirmesi ve halk oylaması sonucunda ödüller sahipleri ile buluşmuştur.

- **2020** yılında bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması kapsamında mimar ve mühendislerin tasarımın ilk aşamasından son aşamasına kadar başvurabileceği, açıklayıcı metinlerin yanı sıra mimari çizimlerin üç boyutlu görseller ile desteklendiği, aynı zamanda akademisyenler için kaynak niteliğindeki Erişilebilirlik Kılavuzu yayımlanmıştır. Söz konusu Kılavuz kapsamında erişilebilirliği açıklamak için 136 plan, 73 perspektif ile 108 kesit ve görünüş hazırlanmıştır.
- **2020** yılında teknik personelin faydalanması amacıyla Erişilebilirlik Kılavuzu baz alınarak kurgulanan, adım adım yapılması gerekenleri görsel olarak açıklayan ve erişilebilir mekânların simülasyonu niteliğindeki “Erişilebilirlik Animasyonu” yayınlanmıştır.
- **2020** yılında binaların erişilebilir hale getirilmesi için özdeğerlendirme yapma imkânı sağlayan Erişilebilirlik Değerlendirme Modülü (ERDEM) hayata geçirilmiştir. Bakanlık web sayfası üzerinden isteyen herkesin kolayca bir binanın erişilebilir hale getirilmesi için yapılması gerekenleri rapor olarak temin etmesi sağlanmıştır.
- **2021** yılında “Erişilebilirlik Atölyeleri” konseptiyle farkındalık oluşturmak, bilgi ve bilinç düzeyini artırmaya yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Atölyelerden biri belediyelerle yapılan ve “Kaldırımlar”ı ele alan çalışmadır. 27 atölyeye belediyenin kaldırım yapım ve onarım işlerinde çalışan 904 mimar, mühendis ve tekniker ile yönetici tarafından katılım sağlanmıştır. 2021 Eylül ayından itibaren ikinci etaba geçilmiş olup İl Belediyelerine yönelik atölye gerçekleştirilmiştir.
- **2021** yılında “Erişilebilirlik Atölyeleri”nin ikinci çalışması “Web İçeriği Erişilebilirlik Eğitimi”dir. Bilgi ve iletişim teknolojilerine erişimin öneminin daha da arttığı günümüzde, web sitelerinin erişilebilir olarak tasarlanması ve revize edilmesi amacıyla aralarında Cumhurbaşkanlığı, TBMM, EPDK, BDDK gibi Düzenleyici Denetleyici Kurumlar, Yüksek Yargı Organları, YÖK ve Üniversitelerin de bulunduğu 800’den fazla kurumdan 3010 katılımcıya 8 atölye ile eğitim verilmiştir.
- **2021** yılında Uluslararası Katılımlı Acil Durum ve Tahliye Planları ile Sistemlerinin Erişilebilirliği Çevrimiçi Çalıştayı gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalıştaya Birleşmiş Milletler, İspanya, İtalya, Çekya, Almanya, Japonya ve ABD’den konu ile ilgili uzmanlar ile kamu, üniversite, belediye ve sivil toplum kuruluşları katılmıştır.

Diğer yandan yapılı çevre, ulaşım sistemleri ve bilgi ve iletişim teknolojileri alanında yapılması planlanan çalışmalar ile erişilebilirlik alanındaki politikalarımızın hayata geçirilmesi planlanmaktadır. Bu kapsamda;

- Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme komisyonlarınca yapılan denetimler yaptırım mekanizması olarak devam edecektir.
- 2021 yılında başlanılan “Erişilebilirlik Atölyeleri: Kaldırımlar” tüm illerin belediyeleri için tamamlandıktan sonra 2022’de “Erişilebilirlik Atölyeleri: Yaya Geçitleri” ve “Duraklar” temaları ile devam edecektir.
- Web Siteleri Kontrol Listesi Genelge olarak yayınlanacaktır.
- Tüm illerdeki kurum ve kuruluşlardan gelen taleplere istinaden yoğun şekilde verilen teknik bilgi desteğine devam edilecektir.

- Toplumsal farkındalık ile teknik çalışanların bilgi ve bilinç düzeyinin artırılması amacı ile eğitim ve yayın çalışmaları sürdürülecektir.
- BİLTEVT “Bilişim Teknolojilerinde Evrensel Tasarım” Uluslararası Engelsiz Bilişim Kongresi” çalışmasına Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye Engelsiz Bilişim Platformu işbirliğinde devam edilecektir.

4 Temmuz 2012 tarihinde 6353 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile yapılan düzenlemeyle, Kanunun Geçici 3 üncü maddesine yapılan eklemede erişilebilirliğin izlenmesi ve denetlenmesi görevi; illerde valilikler bünyesinde Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonlarına verilmiştir.

5378 sayılı Kanunun Geçici 3 üncü maddesinde erişilebilirlik ile ilgili yükümlülüklerini yerine getirmediği denetim komisyonlarınca tespit edilen gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine uygulanacak idari para cezasına ilişkin hüküm yer almaktadır.

Kurumlar tarafından yapılan erişilebilirlik inşaat harcamaları büyük onarım ve küçük onarım bütçe kalemlerinden diğer harcamalarla birlikte de yapılmaktadır.

Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Komisyonları tarafından verilen erişilebilirlik belgesi listesine <https://aile.gov.tr/eyhgm/sayfalar/hizli-erisim-erisilebilirlik/> adresinden ulaşılabilir.